

مجموعه طبقه بندی شده
درس و کنکور

مباحث عمومی شهرسازی ایران

ویژه آزمون کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای

پدیدآوران
مهدیه نورانی - زهرا عباسی

عصر کنکاش - ۱۳۹۴

سرشناسه	: نورانی، مهدیه.
عنوان و نام پدیدآور	: مباحث عمومی شهرسازی ایران: ویژه آزمون کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای / ویراست ۲
مشخصات نشر	: تهران: عصر کنکاش، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۷۰ ص.: مصور، جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۹-۷۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر
شناسه افزوده	: عباسی، زهرا
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۰۷۷۴۴

انتشارات علمی، فرهنگی و آموزشی

عصر کنکاش

گروه آموزشی مهندس روحی زاده

عنوان کتاب:	مباحث عمومی شهرسازی ایران
مؤلف:	مهدیه نورانی، زهرا عباسی
صفحه آرا:	ساغر ابوالقاسمی
طرح جلد:	امیر انعامی
چاپخانه و صحافی:	اشراقی
سال چاپ:	۱۳۹۴
نوبت چاپ:	دوم
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
قیمت:	۲۰۰۰۰ تومان
نشانی:	تهران - میدان انقلاب - ابتدای کارگر شمالی - بعد از فرصت - کوچه مستعلی - پلاک ۲۶ - واحد ۳
آدرس الکترونیکی:	www.asrekankash.ir
پست الکترونیکی:	asrekankash@gmail.com
تلفن:	۲۲۹۰ ۱۰ ۱۵ - ۶۶۹۰۷۳۹۴

پیشگفتار

به نام یگانه‌تاش ازل

او که زندگی می‌بخشد بی‌منت و بی چشم داشت و سراسر مهربانی است. می‌ستاییم او را و سپاسگزاریم که این فرصت را در اختیارمان نهاد تا قدمی هرچند کوچک در راه اعتلای علم و دانش برداریم که دغدغه همیشگی‌مان بوده، هست و خواهد بود.

کتاب حاضر دربرگیرنده کلیات مباحث عمومی شهرسازی ایران است. از نکات قابل توجه این کتاب که آن را از سایر کتب متمایز می‌کند، بیان ساده و قابل فهم کلیه مباحث مورد نیاز شهرسازی ایران جهت شرکت در آزمون سراسری کارشناسی ارشد و نیز پوشش کامل مصوبات شهرسازی ایران می‌باشد، با توجه به این که مطالعه این مصوبات و درک آنها بسیار دشوار می‌نماید، در این کتاب سعی شده قوانین مربوط به هر مبحث به صورت کاملاً تفکیک شده و قابل فهم، بیان گردد. ضمن این که به مبحث یافت فرسوده و اسکان غیررسمی که در آزمون مرحله دوم کنکور سراسری و آزاد از اهمیت بالایی برخوردار است، به تفصیل پرداخته شده است. همچنین مباحث جدید شهرسازی جهان به نحوی بیان گردیده که می‌توان از آن به عنوان مبانی نظری در آزمون مرحله دوم بهره برد.

لازم به ذکر است که احتمال وجود کاستی در این کتاب وجود دارد که پیشاپیش از خوانندگانی که ما را در تصحیح آنها یاری خواهند نمود، قدردانی می‌گردد و مباحثی وجود دارند که به دلیل پیشگیری از افزایش بیش از حد حجم کتاب در سایر کتب همین انتشارات از جمله کتاب مبانی برنامه ریزی شهری بیان خواهد شد.

به همین لحاظ خوانندگان گرامی می‌توانند نظرات خود را به آدرس پست الکترونیک

e-mail: z_abasi87@yahoo.com

mahdieh.Nourani@gmail.com

ارسال نمایند.

در انتها لازم است از زحمات بی دریغ و دلسوزانه آقای مهندس روحی زاده- مدیر مسئول محترم انتشارات عصر کنکاش- که با سعه صدر و همکاری‌های همیشگی خویش مولفین را یاری نمودند، تشکر و قدردانی شود.

ضمناً از استاد دلسوز و مهربانمان جناب آقای مهندس نوید پورمحمد رضا که الفبای شهرسازی را از ایشان آموختیم و راهنمایی‌های ایشان که همواره مشوق راهنمان بودند، قدردان و سپاسگزاریم.

«به امید روزهای بهتر»

نورانی و عباسی

تابستان ۱۳۹۱

با دقت بخوانید:

با توجه به تجربه تالیف کتاب حاضر و احساس نیاز دانشجویان عزیز در ارتباط با مجموعه کتب معماری و رشته های مرتبط با آن برآن شدیم تا با همکاری اساتید انتشارات عصر کنکاش مجموعه خلاصه مباحث دروس، تحت عناوین زیر را نیز به رشته تحریر در آوریم بنابراین سایر کتب خلاصه درس عصر کنکاش به شرح زیر است و کتاب هایی مورد لزوم که در این لیست نیستند به زودی منتشر خواهند شد:

کتاب های ویژه برنامه ریزی شهری و منطقه ای

• زبان عمومی و تخصصی (در دست تالیف)

• مبانی عمومی شهرسازی ایران (تألیف مهدیه نورانی- زهرا عباسی) (چاپ اول)

• مبانی نظری برنامه ریزی شهری و منطقه ای (زیر چاپ)

• تاریخ شهر و شهرسازی (زیر چاپ)

• آمار و روش های فنون برنامه ریزی (زیر چاپ)

کتاب های ویژه رشته طراحی شهری:

• زبان عمومی و تخصصی (در دست تالیف)

• مبانی عمومی شهرسازی ایران (تألیف مهدیه نورانی- زهرا عباسی) (چاپ اول)

• مبانی نظری معماری (تألیف مریم نامور- فاطمه جدی ساروی) (چاپ اول)

• تاریخ شهر و شهرسازی (زیر چاپ)

• تحلیل فضاهای شهری و معماری (تألیف هانیه شاه محمدیان) (چاپ اول)

فهرست کلی کتاب

عنوان

صفحه

۱۱	فصل اول: تعاریف
۳۷	فصل دوم: روزشمار شهرسازی و معماری ایران
۴۷	فصل سوم: طرح های شهر و شهرسازی
۸۳	فصل چهارم: مراجع شهر و شهرسازی
۱۰۱	فصل پنجم: مسکن در شهرسازی
۱۱۵	فصل ششم: برنامه های عمرانی
۱۲۳	فصل هفتم: شهرهای جدید
۱۳۷	فصل هشتم: حمل و نقل شهری
۱۶۱	فصل نهم: نظریه های جدید شهرسازی و برنامه ریزی شهری
۱۸۵	فصل دهم: زیرساخت های شهری
۲۰۷	فصل یازدهم: محیط های پاسخده
۲۱۵	فصل دوازدهم: درآمدی بر بافت فرسوده، اسکان غیر رسمی، مرمت و نوسازی شهری
۲۳۱	فصل سیزدهم: محیط زیست و توسعه پایدار
۲۴۹	پیموست: گزیده نتایج سرشماری های عمومی

فهرست تفصیلی کتاب

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۸۳	فصل چهارم: مراجع شهر و شهرسازی	۱۱	فصل اول: تعاریف
۸۳	مراجع شهر و شهرسازی	۱۱	شهر
۸۳	شورای عالی شهرسازی و معماری ایران	۱۲	شهرسازی
۸۴	وزارت مسکن و شهرسازی	۱۲	شهرساز
۸۵	شورای برنامه ریزی و توسعه استان	۱۳	محدوده و حریم شهر
۸۶	وزارت کشور	۱۴	تراکم
۸۷	شهرداری ها		
۹۰	شورای شهر	۱۹	نمای شهری
۹۱	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی		
۹۳	استانداری	۲۲	وضعیت حقوقی اراضی موات و بایر
۹۳	دهداری	۲۴	برنامه ریزی کاربری اراضی شهری
۹۳	دهیاری	۲۴	معیارهای بهینه در مکانیابی کارکردهای شهری
۹۳	نقش اسناد هدایت طراحی شهری	۲۵	برنامه ریزی استراتژیک
۹۴	سازمان برنامه و بودجه	۲۸	فضاهای عمومی و خصوصی شهر
۹۴	مرکز آمار ایران	۳۷	فصل دوم: روز شمار شهرسازی و معماری ایران
۹۴	جامعه مهندسين مشاور		
۹۴	جامعه مهندسان مشاور شهرساز	۴۷	فصل سوم: طرح های شهر و شهرسازی
۹۴	مقررات ملی ساختمان	۴۷	تعاریف
۹۵	مرجع نظارت بر اجرای مقررات ملی ساختمان	۴۹	معرفی طرح های شهر و شهرسازی
۹۵	کمیسیون بررسی اماکن متبرکه	۴۹	طرح جامع
۹۶	جمع بندی مراجع شهرسازی	۵۶	طرح هادی
۹۸	مراجع مسئول بررسی و تصویب طرح ها		
۱۰۱	فصل پنجم: مسکن در شهرسازی	۶۰	طرح تفصیلی شهر
۱۰۱	مقاله های مسکن	۶۱	طرح های اجرایی یا عملیاتی
۱۰۷	قوانین مربوط به مسکن	۶۲	طرح آماده سازی زمین
۱۰۹	مسکن مهر	۶۳	طرح های موضوعی - موضوعی، موضوعی و موضوعی
		۶۳	طرح هادی روستایی
۱۱۵	فصل ششم: برنامه های عمرانی و برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران	۶۴	طرح ساماندهی فضا و سکونتگاه های روستایی
۱۱۶	برنامه های عمرانی پیش از انقلاب اسلامی	۶۵	طرح های توسعه و عمران و حوزه نفوذ شهرها
۱۱۹	برنامه های توسعه پس از انقلاب اسلامی ایران	۶۶	طرح های توسعه عمران (جامع) ناحیه ای
۱۲۳	فصل هفتم: شهرهای جدید	۶۷	طرح کالبدی ملی و منطقه ای
۱۲۳	شهرهای جدید	۶۷	طرح آمایش سرزمین
۱۲۳	تجارب جهانی نوسازها	۶۸	طرح ایران ۱۴۰۰
۱۲۷	پیشینه نوسازها در ایران ۱۳۲۰ - ۱۳۹۳	۶۸	طراح اسکان ۹۰
۱۲۹	طبقه بندی نوسازها	۶۸	طرح شهرک سازی
۱۳۲	مراحل ایجاد نوسازها	۷۲	طرح مجموعه شهری
۱۳۳	قوانین مربوط به شهرهای جدید	۷۶	طرح جزئیات شهری
۱۳۷	فصل هشتم: حمل و نقل شهری	۷۶	طرح های بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده
۱۳۷	حمل و نقل شهری	۷۷	طرح های روانبخشی
۱۳۸	سلسله مراتب شبکه ارتباطی	۷۷	طرح های ویژه
۱۳۸	سلسله مراتب شبکه دسترسی سواره	۷۷	طرح حمل و نقل شهری
۱۳۹	تعاریف	۷۹	طرح استراتژی توسعه شهری یا CDS
۱۴۰	جدول مشخصات فنی خیابان فرعی		
۱۴۲	جدول مشخصات فنی خیابان جمع و پخش کننده		

۲۱۵	فصل دوازدهم: در آمدمی بر بافت فرسوده، اسکان غیر رسمی، مرمت و نوسازی شهری
۲۱۵	بافت فرسوده
۲۱۷	کلیات سابقه نوسازی بافت فرسوده
۲۲۲	مدیریت بافت فرسوده
۲۲۸	قوانین مربوط به بافت های فرسوده
۲۲۹	معرفی پدیده «حاشیه نشینی» یا «اسکان غیررسمی»
۲۳۲	مرمت شهری
۲۳۴	تعاریف
۲۳۴	نوسازی شهری

۲۳۱	فصل سیزدهم: محیط زیست و توسعه پایدار
۲۳۹	برگزیده ای از «آینده مشترک ما» ۱۹۸۷
۲۴۰	مفهوم توسعه پایدار
۲۴۱	بیانیه ریو در مورد محیط زیست و توسعه
۲۴۴	شهرهای سالم و عدالت محیطی

۲۴۹	پیوست: گزیده نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن
۲۴۹	تعاریف
۲۵۰	نکات مهم از سرشماری ها

۱۴۴	جدول مشخصات فنی خیابان اصلی (درجه دو)
۱۴۶	جدول مشخصات فنی خیابان اصلی عبوری
۱۴۷	جدول مشخصات فنی بزرگراه درون شهری
۱۴۸	جدول مشخصات فنی آزادراه
۱۴۹	سیستم های شبکه ارتباطی
۱۵۰	برنامه ریزی حمل و نقل
۱۵۱	مراحل مطالعات حمل و نقل و ترافیک شهری
۱۵۳	مدیریت حمل و نقل درون شهری
۱۵۵	آلودگی صوتی
۱۵۶	پارکینگ
۱۵۸	ترافیک

۱۶۱	فصل نهم: نظریه های جدید شهر سازی و برنامه ریزی شهری
۱۶۱	نیو اوربانیسم
۱۶۳	منطقه کلانشهر، شهر و شهرک
۱۶۳	محله ناحیه و کریدور
۱۶۴	بلوک، خیابان و ساختمان
۱۶۵	نوازایی شهری

۱۶۶	منشور نوشهرگرایی
۱۶۹	تاریخچه پیدایش رویکرد رشد هوشمند
۱۷۰	نکاتی از کتاب موج سوم الوین تافلر
۱۷۴	نقش غالب الگوهای عام اولیه در طراحی محله های مسکونی معاصر
۱۷۳	واحد همسایگی
۱۷۷	الگوهای طراحی مسکن در نیمه دوم قرن بیستم

۱۸۵	فصل دهم: زیر ساخت های شهری
۱۸۵	زیر ساخت های شهری
۱۸۸	آبرسانی شهری
۱۹۳	حریم منابع آب و خطوط انتقال آب
۱۹۵	فاضلاب شهری
۱۹۹	مواد زائد جامد شهری
۲۰۰	تأسیسات خدمات شهری
۱۹۸	قوانین

۲۰۷	فصل یازدهم: محیط های پاسخده
۲۰۷	طراحی چگونه بر قدرت انتخاب تأثیر می گذارد؟
۲۰۸	نفوذپذیری
۲۰۸	گوناهونی
۲۱۰	خوانایی
۲۱۱	انعطاف پذیری
۲۱۲	تناسبات بصری
۲۱۳	غنی حسی
۲۱۴	رنگ تعلق